

Sağlık Çalışanlarının Sağlığı 4. Ulusal Kongresi

16-17
Kasım
2013

ANKARA

PETROL-İŞ
TÜRK EBELER DERNEĞİ (TED)
TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ (TTB)
TÜRK ECZACILARI BİRLİĞİ (TEB)
TÜRK HEMŞİRELER DERNEĞİ (THD)
TÜRK DİŞ HEKİMLERİ BİRLİĞİ (TDB)
ANESTEZİ SAĞLIK İŞ SENDİKASI (DEV SAĞLIK İŞ)
ANESTEZİ TEKNİSYENLERİ VE TEKNİKLERİ DERNEĞİ
SAĞLIK VE SOSYAL HİZMET EMEKÇİLERİ SENDİKASI (SES)
TÜRK MEDİKAL RADYOTEKNOLOJİ DERNEĞİ (TMRT-DER)
SAĞLIK ÇALIŞANLARININ SAĞLIĞI ÇALIŞMA GRUBU

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Morfoloji Binası
Abdülkadir Noyan Konferans Salonu Sıhhiye - ANKARA

İLETİŞİM

Sağlık Çalışanlarının Sağlığı Çalışma Grubu
Türk Tabipleri Birliği

GMK Bulvarı Sağlık Danış Tunalıçlı Sok. No: 2 / 17-23 Maltepe / ANKARA
www.saglikcalisanisagligi.org | bilgi@saglikcalisanisagligi.org
Tel: (0 312) 231 31 79 | Faks: (0 312) 231 19 52

PROGRAM

KONGRE BAŞKANI

Arzu Çerkezoğlu / DEV SAĞLIK İŐ Başkanı / DİŐK Genel Sekreteri

KONGRE SEKRETERLERİ

Hasan Oğan / TTB

Özlem Azap / TTB

DÜZENLEYİCİ ÖRGÜTLER

ANESTEZİ TEKNİSYENLERİ VE TEKNİKERLERİ DERNEĞİ

DEVİRİMCİ SAĞLIK İŐ SENDİKASI (DEV SAĞLIK İŐ)

PETROL-İŐ

SAĞLIK VE SOSYAL HİZMET EMEKÇİLERİ SENDİKASI (SES)

TÜRK DİŞ HEKİMLERİ BİRLİĞİ (TDB)

TÜRK EBELER DERNEĞİ (TED)

TÜRK ECZACILARI BİRLİĞİ (TEB)

TÜRK HEMŞİRELER DERNEĞİ (THD)

TÜRK MEDİKAL RADYOTEKNOLOJİ DERNEĞİ (TMRT-DER)

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ (TTB)

SAĞLIK ÇALIŞANLARININ SAĞLIĞI 4. ULUSAL KONGRESİ

Tarih: 16 – 17 Kasım 2013

Yer: Ankara Üniversitesi Morfoloji Binası

Katılım ücretsizdir.

DESTEKLEYEN KURUMLAR

ADANA-OSMANIYE TABİP ODASI
ANKARA TABİP ODASI
AYDIN TABİP ODASI
BATMAN TABİP ODASI
BURSA TABİP ODASI
DENİZLİ TABİP ODASI
FİŞEK ENSTİTÜSÜ
GAZİANTEP-KİLİS TABİP ODASI
HASUDER
İSTANBUL TABİP ODASI
İŞ SAĞLIĞI HEMŞİRELİĞİ DERNEĞİ
KONYA TABİP ODASI
MANİSA TABİP ODASI
TEKİRDAĞ TABİP ODASI
TTB - GENEL PRATİSYENLİK ENSTİTÜSÜ
TTB - HALK SAĞLIĞI KOLU
TTB - İŞÇİ SAĞLIĞI KOLU
TTB - PRATİSYEN HEKİMLİK KOLU
TTB - SAĞLIK POLİTİKALARI KOLU
TTB - ŞİDDETE SIFIR TOLERANS ÇALIŞMA GRUBU
TÜRK BİYOKİMYA DERNEĞİ
TÜRK CERRAHİ DERNEĞİ
TÜRK DERMATOLOJİ DERNEĞİ
TÜRK KLİNİK MİKROBİYOLOJİ VE İNFEKSİYON
HASTALIKLARI DERNEĞİ
TÜRK İÇ HASTALIKLARI UZMANLIK DERNEĞİ
TÜRK JİNEKOLOJİ VE OBSTETRİK DERNEĞİ
TÜRK NÖROLOJİ DERNEĞİ
TÜRK PLASTİK REKONSTRÜKTİF VE ESTETİK CERRAHİ
DERNEĞİ
TÜRK PSİKOLOGLAR DERNEĞİ
TÜRK TORAKS DERNEĞİ
TÜRKİYE FİZİKSEL TIP VE REHABİLİTASYON DERNEĞİ
TÜRKİYE PSİKİYATRİ DERNEĞİ

DÜZENLEME KURULU

Alpaslan Türkkan / BURSA TABİP ODASI
Arman Üney / TÜRK ECZACILARI BİRLİĞİ
Banu Çaycı / TÜRK BİYOKİMYA DERNEĞİ
Bedriye Yorgun / SAĞLIK VE SOSYAL HİZMET EMEKÇİ-
LERİ SENDİKASI
Celal Emiroğlu / SAĞLIK VE SOSYAL HİZMET EMEKÇİ-
LERİ SENDİKASI
Ercan Yavuz / TTB - SAĞLIK POLİTİKALARI KOLU
Figen Şahpaz / TTB - GENEL PRATİSYENLİK ENSTİTÜSÜ
Funda Keleş / DEVRİMCİ SAĞLIK İŞ SENDİKASI
Gamze Varol Saracoğlu / TEKİRDAĞ TABİP ODASI
Gürhan Fişek / FİŞEK ENSTİTÜSÜ
Haldun Soygür / TÜRKİYE PSİKİYATRİ DERNEĞİ
Hasan Kaldık / SAĞLIK VE SOSYAL HİZMET EMEKÇİLE-
Rİ SENDİKASI
Hasan Oğan / TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ
Hasan Uygur Koç / ANESTEZİ TEKNİSYENLERİ VE
TEKNİKLERLERİ DERNEĞİ
İbrahim Doğan Gül / PETROL İŞ SENDİKASI
Meral Türk / TTB - HALK SAĞLIĞI KOLU
Mevlûde Karadağ / TÜRK HEMŞİRELER DERNEĞİ
Mustafa İlhan / HASUDER
Nezaket Özgür / TMRT-DER
Nurşen Yılmaz Badi
Oya Nuran Emiroğlu / TÜRK HEMŞİRELER DERNEĞİ
Sedat Abbasoğlu / TTB - İŞÇİ SAĞLIĞI KOLU
Serdar Sütçü / TÜRK DIŞ HEKİMLERİ BİRLİĞİ
Ufuk Ergün / TÜRK NÖROLOJİ DERNEĞİ
Yeter Kitiş / İŞ SAĞLIĞI HEMŞİRELİĞİ DERNEĞİ
Zafer Çelik / TTB - PRATİSYEN HEKİMLİK KOLU

BİLİMSEL DANIŞMA KURULU

- Alpay Azap / Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Enfeksiyon Hast. ve Kl. Bakterioloji AD
Aslı Davas / Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD
Ayşe Beşer / Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi
Burhanettin Kaya / Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri AD
Can Atalay / Türk Cerrahi Derneği
Cavit Işık Yavuz / Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD
Cem Terzi / Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Genel Cerrahi AD
Feride Aksu Tanık / Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD
Hayriye Ünlü / Başkent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Böl.
Helin Aras Tek / Türk Dişhekimleri Birliği
Mehmet Zencir / Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD
Meltem Çiçeklioğlu / Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD
Mintaze Kerem Günel / Hacettepe Üniv. Sağlık Bil. Fak. Fizik Ted. ve Rehabilitasyon Böl.
Murat Civaner / Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Tarihi ve Etik AD
Nuran Güler / Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
Nurettin Abacıoğlu / Gazi Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Farmakoloji AD
Oğuzhan Özcan / Türk Biyokimya Derneği
Okan Akhan / Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Radyoloji AD
Onur Hamzaoğlu / Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD
Önder Ergönül / Türk Klinik Mikrobiyoloji ve İnfeksiyon Hastalıkları Derneği
Özay Özkaya / Türk Plastik Rekonstrüktif ve Estetik Cerrahi Derneği
Özlem Özkan / Kocaeli Üniversitesi Kocaeli Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik Bölümü
Peri Arbak / Türk Toraks Derneği
Raşit Tükel / İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi Psikiyatri AD
Reyhan Uçku / Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD
Selçuk Candansayar / Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri AD
Şeref Özkara / Türk Toraks Derneği
Şevkat Bahar Özvarış / Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD
Zuhal Bahar / Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu
Zuhal Kunduracılar / Bülent Ecevit Üniv. Zonguldak Sağ.Yüksekokulu Fizy. ve Reh. Böl.

16 Kasım Cumartesi

- 08.30 – 09.00 Kayıt
- 09.00 – 09.15 Dinleti
- 09.15 – 09.30 Açılış Konuşması / Kongre Başkanı
Dr. Arzu Çerkezoğlu / Devrimci Sağlık İş Başkanı / DİSK Genel Sekreteri
- 09.30 – 10.30 “Çalışmak Sağlığa Zararlıdır”
Annie Thebaud-Mony* – Sosyolog, yazar, halk sağlığı uzmanı,
INSERM (Fransız Ulusal Sağlık ve Tıbbi Araştırmalar Enstitüsü)
Yürütücü: Meral Türk- Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD
- 10.30 – 10.45 Ara
- 10.45 – 12.15 Sağlıkta Sermaye-Emek: Tekelleşme-Parçalanma; GELECEK?
▪ Kansu Yıldırım – Ankara Tabip Odası Sağlık Politikaları Uzmanı
▪ Eriş Bilaloğlu – Toplum ve Hekim Dergisi Hakem Kurulu Üyesi
Yürütücü: Arzu Çerkezoğlu
- 12.15 – 13.00 Ara
- 13.00 – 13.30 Hizmet Sunma Yükümlülüğünün Sınırları Nelerdir?
Murat Civaner / Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Tarihi ve Etik AD
Yürütücü: Feride Aksu Tanık/ Ankara Üniversitesi Tıp Fak. Halk Sağlığı AD
- 13.30 – 14.45 Sağlık Çalışanlarının Meslek Hastalıkları, İş Kazaları ve Sonuçları
Yürütücüler: Can Atalay / Türk Cerrahi Derneği
▪ Cavit Işık Yavuz / Hacettepe Üniversitesi Tıp Fak. Halk Sağlığı AD
▪ Türkiye’de Sağlık Çalışanlarının Sağlığı: Güncel Durum / Özlem Azap
▪ İşe Bağlı Yaşanmışlıklar / Forum
- 14.45 – 15.00 Ara
- 15.00 – 17.00 Sağlık Hizmetinde Riskler ve Sorumlu Kurumların Yaklaşımı
Biyolojik ve radyolojik riskler/ Salon A
Yürütücüler: Helin Aras Tek / Ankara Diş Hekimleri Odası
Selçuk Atalay / Ankara Tabip Odası
▪ Kan ve vücut sıvıları ile bulaşan etkenler açısından Türkiye’de durum ve korunma yolları / Önder Ergönül – Türk Klinik Mikrobiyoloji ve İnfeksiyon Hastalıkları Derneği
▪ Solunum yolu ile bulaşan etkenler açısından Türkiye’de durum ve korunma yolları / Peri Arbak – Türk Toraks Derneği

- Radyolojik riskler açısından Türkiye'de durum ve korunma yolları / Nezaket Özgür- Türk Medikal Radyoteknoloji Derneği
Fiziksel ve Kimyasal Riskler/ Salon B
Yürütücüler: Zuhal Kunduracılar - Karaelmas Üniversitesi Sağlık Yüksek Okul Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü
Ahmet Başaran - Türk Eczacıları Birliği
- Ergonomik Riskler Ve Korunma Yolları / Eda Tonga - Başkent Üniversitesi Sağlık Yüksek Okulu Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü
- Anestezi Gazlarının Yol Açtığı Sorunlar Ve Korunma Yolları / Hasan Uygur Koç - Anestezi Teknisyenleri ve Teknikerleri Derneği
- Kemoterapi İlaçlarının Yol Açtığı Sorunlar Ve Korunma Yolları / Kıymet Akgedik - Onkoloji Hemşireliği Derneği

17.00 – 17.15

Ara

17.15 – 18.00

Sözlü bildiri sunumları

Yürütücüler: Figen Şahpaz- TTB Genel Pratisyenlik Enstitüsü
Hasan Kaldık- Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası

19.00 – 20.00

Kokteyl (Ankara Sanat Tiyatrosu)

20.00 – 22.30

Sosyal Etkinlik (Ankara Sanat Tiyatrosu)

17 Kasım Pazar

09.30 – 11.00

Sağlık Çalışanlarının Yaşadığı Psikososyal Riskler

Yürütücüler: Özge Yenier Duman- Serbest hekim- Ankara,
Mevlûde Karadağ - Türk Hemşireler Derneği

- Tükenmişlik Sendromu Ve Baş Etme Yolları / Reyhan Algül - PEDAMED Psikiyatri Merkezi-İstanbul
- Travma Ve Travma Sonrası Stres Bozukluğu: Nasıl Baş Edeceğiz? / Burhanettin Kaya - Gazi Üniversitesi Psikiyatri AD
- Yıldırma (Mobbing): Nedenler, Sonuçlar Ve Çözüm Yolları / Nermin Gürhan - Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

11.00 – 11.15

Ara

11.15 – 12.30

Sağlık Çalışanlarının Sağlığına ve Güvenliğine Yönelik Hukuksal Yaklaşım ve Uygulamalar

Yürütücüler: Arif Müezzinoğlu- Türk Tabipleri Birliği İşçi Sağlığı Kolu
Yeter Kitiş- İş Sağlığı Hemşireliği Derneği

- Sağlık Hizmetinde İş kazaları ve Meslek Hastalıklarında Hukuksal Çözüm, Hukuksal Algoritma / Yıldız Ertuğ Ünder / Serbest Avukat
- Sağlık Çalışanlarının Yaşadığı İş kazaları ve Meslek Hastalıklarında Genel Durum, Örnek Olgular / Şeref Özcan / İş Güvenliği Müfettişi

12.30 – 13.15

Ara

13.15 – 15.45

Sağlık Çalışanlarının Sağlığı ve Güvenliği Konusunda Örgütsel Tutum

Yürütücüler: Alparslan Türkkan- Bursa Tabip Odası
Bedriye Yorgun- Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası

- Türk Dişhekimleri Birliği - Serdar Sütçü
- Türk Hemşireler Derneği - Oya Nuran Emiroğlu
- Türk Tabipleri Birliği- Bayazıt İlhan
- Türk Eczacıları Birliği- Arman Üney
- Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası- Çetin Erdolu
- Türk Medikal Radyoteknoloji Derneği- Nezaket Özgür

15.45 – 16.00

Ara

16.00 – 16.30

Kongre Değerlendirme ve Kongre Kapanış Bildirisi

* Annie Thébaud-Mony

Ulusal Sağlık ve Tıp Araştırmaları Enstitüsü'ne (INSERM) onursal başkanı, halk sağlığı uzmanı, sosyolog ve yazar. Ayrıca, 13. Paris Üniversitesi Mesleki Kanserler Bilimsel İşbirliği Topluluğu'nun (GISCOP) yöneticisi, asbest kullanımına karşı uluslararası düzeyde mücadele eden birliklerin oluşturduğu Ban Asbestos Ağı'nın da sözcüsüdür ve halk sağlığını koruma amaçlı Henri Pézerat Derneği'nin başkanlığını da yürütmektedir.

Başta mesleki kanserler olmak üzere işyeri kaynaklı hastalıkları, iş yasaları, altışveren ilişkileri, sosyal eşitsizlikler ve halk sağlık hizmetleri gibi geniş bir çerçevede bireysel ve kolektif araştırmalar yapmaktadır.

2012 yılında Fransız hükümetince kendisine verilen Legion D'Honneur nişanını kabul etmemiştir.

"Çalışmak Sağlığa Zararlıdır" isimli kitabı 2012 yılında Türkçe'ye çevrilmiştir.

KONGRE GENEL BİLGİLERİ

Kongre Tarihi ve Yeri

Sağlık Çalışanlarının Sağlığı 4. Ulusal Kongresi 16 -17 Kasım 2013 tarihlerinde Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Morfoloji Binası Abdülkadir Noyan Konferans Salonu Sıhhiye – ANKARA adresinde gerçekleştirilecektir.

Katılım

Kongre, tüm sağlık çalışanlarına ve alana özgü çalışma yürütenlere açıktır.

Katılım Ücreti

Kongreye katılım ücretsizdir.

Kredilendirme

Kongrenin tüm oturumları Türk Tabipleri Birliği Sürekli Tıp Eğitimi Kredilendirme Kurulu'nun onayına sunulacak ve kredilendirilecektir.

Kayıt

Kongre öncesi elektronik sistem üzerinden ve kongre günü kayıt masasından yaptırılacaktır.

Bildiriler/Posterler

Bildiriler sözel ve poster olmak üzere iki şekilde gönderilebilecektir.

Bildirilerin bilgi@saglikcalisanisagligi.org adresi üzerinden sisteme girilmesi tek geçerli gönderim şeklidir. Sistemden bağımsız olarak e-mail ve posta yoluyla bildiri gönderilmesi olanaklı değildir.

Elektronik sistem ilan edilen tarihte kapatılacaktır.

Son bildiri gönderme tarihi 11 Ekim 2013'tür. Bildirilerin ilgili kurullarca değerlendirilmesinin ardından 28 Ekim 2013 tarihinde kabul edilip edilmediği kayıtlı e-posta adresinize bildirilecektir.

Bildiri 3000 karakter ile sınırlandırılmıştır. Bildiri Microsoft programda Times New Roman karakterinde ve 11 punto ile yazılmış olmalıdır.

Bildiride amaç, gereç ve yöntem, bulgular ve sonuç kısmı olmalıdır. Bildirinin sunumu için tercih edilen yöntem (yazılı-sözlü) belirtilmelidir.

Sözlü bildiriler, tartışma bölümü ile birlikte 10 dakikayı aşmayacak şekilde hazırlanmalıdır. Slayt programı olarak PC uyumlu Microsoft Office uygulamaları kullanılmalıdır.

Posterler dikey olarak 70 cm. eninde, 100 cm. boyunda olmalı ve en az 1 metre mesafeden okunabilecek şekilde hazırlanmalıdır. Posterler sergilenecek tarihte belirtilen saatler arasında asılacak ve yine belirtilen saatler arasında indirilecektir. Bu saatlerde indirilmeyen posterler organizasyon komitesince toplanacaktır.

Kongre Kitabı

Kongrede yapılan tüm konuşmalar, yazılı bildiriler ve sunumlar kayıt altına alınacak ve kongre sonrası kitap olarak yayınlanacaktır. Ayrıca kongre kitabı elektronik ortamda pdf formatında da kurumsal web sayfalarında yer alacaktır.

Katılım Belgesi

Kayıtlı katılımcılara katılım belgesi verilecektir.

Konaklama

Konaklamalar katılımcılar tarafından gerçekleştirilecektir.

İLETİŞİM

Sağlık Çalışanlarının Sağlığı Çalışma Grubu
Türk Tabipleri Birliği

GMK Bulvarı Şehit Daniş Tunalıgil Sok. No: 2 / 17-23 Maltepe / ANKARA

www.saglikcalisanisagligi.org | bilgi@saglikcalisanisagligi.org

Tel: (0 312) 231 31 79 | Faks: (0 312) 231 19 52